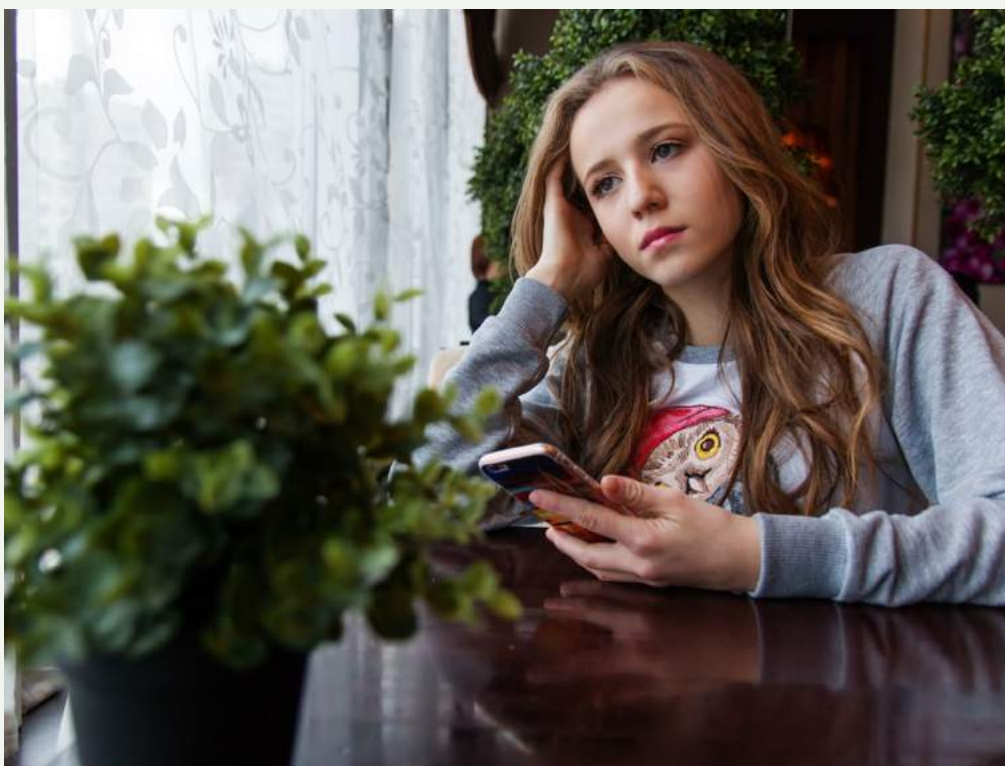

Moi uczniowie nie mają
zainteresowań!

N A T R O P I E
P A S J I

ALEKSANDRA KLUPŚ
AGNIESZKA KUCA
NODN PROGRESFERA

Moi uczniowie nie mają
zainteresowań! Na tropie
pasji

wydawca:
NODN Progresfera
ul. Szamarzewskiego 17/3
60-514 Poznań

Autorki publikacji:
Aleksandra Klupś
Agnieszka Kuca

Copyright © NODN
Progresfera

Poznań 2019
ISBN: 978-83-952017-0-7

ISBN 978-83-952017-0-7

**KSZTAŁTUJ
PRZYSZŁOŚĆ
PRZYSZŁOŚĆ
ZACZYNA SIĘ DZIŚ**

www.progresfera.edu.pl

Moi uczniowie nie mają zainteresowań...

Doradcy zawodowi i wychowawcy, chcąc pomóc uczniom w wyborze najkorzystniejszej dla nich dalszej ścieżki rozwoju zawodowego / edukacyjnego, szukają różnych punktów zaczepienia. Wśród całej listy (umiejętności, mocnych stron, talentów, predyspozycji itd.) znajdują się również **ZAINTERESOWANIA**.

I przy tym obszarze doradcy / wychowawcy nierzadko mierzą się z dość trudną sytuacją: na pytanie "jakie masz zainteresowania" część uczniów odpowiada "nie wiem...". Część nauczycieli mówi wprost - **moi uczniowie nie mają zainteresowań**, siedzą wyłącznie w sieci i na smartfonach i nic nie robią. Nic ich nie pasjonuje.

Uwaga, ciekawostka - niektórzy uczniowie mają zainteresowania, których nie są świadomi. Rolą doradcy jest wsparcie ich w zidentyfikowaniu tych pasji.

A części uczniom możemy pomóc znaleźć nowe zainteresowania.

I tak z ręką na sercu, czy my, jako osoby dorosłe, też byśmy wszyscy z dużą łatwością umieli odpowiedzieć na pytanie "Jakie masz zainteresowania?".

Siedzą tylko w tych smartfonach...

To prawda, młodzież bardzo często korzysta ze smartfonów i z sieci. To dla nich jednak często po prostu **narzędzie do realizacji innych celów**:

- komunikacji ze znajomymi
- rozrywki
- budowania swojego wizerunku
- potwierdzania swojej pozycji w grupie
- szukania informacji
- ...

Jednym słowem, zamiast korzystać z telefonów stacjonarnych, telewizorów, gier wideo, dawnych "zeszytów z wpisami od kolegów i koleżanek" itd. korzystają z jednego przedmiotu. Naturalnie, ma to też wiele wad - nie na tym jednak chcemy się teraz skupić. Istotne pod kątem odkrywania / poszukiwania zainteresowań jest to, co faktycznie na tych smartfonach czy w sieci robią.

Pomysł na ćwiczenie

Zaproś uczniów do tego, aby wypisali na karteczkach, co robią w sieci. Uwaga - konkretnie! Jeśli grają - w co, jeśli przeglądają jakieś portale - o jakiej tematyce, jeśli oglądają memy/zdjęcia - to jakie, jeśli oglądają seriale/ programy - to jakie. Jeśli udostępniają linki / filmiki - czego dotyczą. Jeśli szukają czegoś do kupienia - to czego. Jedna rzecz na jednej kartce. Kartek powinno być minimum 8-10. Kartki powinny być też ponumerowane. Gdy każdy uczeń będzie miał już swój zestaw, poproś, aby dobrali się w pary.

Siedzą tylko w tych smartfonach...

Uczeń A, patrząc na zestaw swojego kolegi/koleżanki, wybiera 3 dowolne numery kartek. Uczeń B, patrząc na wybrane 3 kartki ma stwierdzić, które 2 z nich są do siebie podobne (tj. które 2 coś ze sobą łączy). Znalezione podobieństwo zapisuje na osobnej kartce. Uczeń A wybiera kolejny (inny) zestaw 3 kartek, a uczeń B powtarza proces - aż do uzyskania listy minimum 5 "łączników". Teraz, patrząc na zidentyfikowane elementy wspólne, uczniowie wspólnie zastanawiają się, na jakie zainteresowania to wskazuje. Później uczeń A i B zamieniają się miejscami.

Przykład

Zuza wypisała m.in. następujące karteczki:

1. Program -
wstydlive choroby

2. Gra - Teen Vogue

3. Maffashion -
blog, insta

4. Allegro - kubki,
zegarki, rowery

5. Youtube -
najprościej mówiąc

6. Serial - Riverdale

Podczas zestawiania kartek, Zuza zapisała następujące elementy łączące:

moda (2 i 3); wygląd (1, 2, 3); medycyna (1 i 5); ładne otoczenie (3 i 4); zagadki, nietypowe sytuacje (1 i 6)

Podsumowała, że najwidoczniej jej zainteresowania krążą wokół piękna (estetyki w świecie ludzi dorosłych) i medycyny. Może też - projektowania

Robią, "bo muszą", a nie "bo chcą" ...

Jest pewna grupa uczniów, która wykazuje się aktywnością - podejmuje różne działania w szkole, w domu, w czasie wolnym. Na pytanie, dlaczego decydują się na dane działanie, nie odpowiadają jednak odwołaniem do swoich zainteresowań, tylko - do czynników zewnętrznych. Ktoś ich o coś poprosił, koleżanka/kolega gdzieś się zapisali, robią coś, aby zdobyć dodatkowe środki finansowe czy "bonusy" w szkole.

I to zupełnie OK. **Zainteresowania wcale nie muszą wynikać z motywacji wewnętrznej.** Motywacja zewnętrzna może popchnąć nas do działań, które okażą się dla nas ciekawe, przyjemne lub chociażby - do zniesienia. A to wszystko dobry start do odnalezienia potencjalnych zainteresowań.

Pomysł na ćwiczenie

Zaproponuj uczniom prześledzenie swojej codziennej aktywności pod kątem tego, jakie zainteresowania mogą się za nimi kryć. Jeśli wiesz, że uczeń/uczennica, z którym/którą pracujesz, nie wypełni w tej karcie praktycznie żadnej tabeli, przejdź od razu do części B (złożonej z zadania indywidualnego i grupowego).

Zainteresowania za moimi działaniami - A

Pora odkryć swoje zainteresowania! Często są one ukryte tam, gdzie się ich w ogóle nie spodziewamy. Poniższa checklista pomoże Ci prześledzić swój dzień po to, by zobaczyć, za którymi zadaniami mogą się kryć Twoje zainteresowania.

Czy wykonujesz (nawet czasami) zadania w szkole, którymi jesteś zainteresowany/a?

Czy jesteś	TAK	Czy zajmowałeś/aś się	TAK
w samorządzie szkolnym/klasowym?		obowiązkami w klasie (podlewanie kwiatów, prowadzenie kroniki itp.)	
w gazetce / radiu szkolnym?		zadaniami lidera przy pracy grupowej?	
w szkolnym klubie sportowym?		pomocą innym uczniom w nauce	
członkiem kółek przedmiotowych?		odwiedzaniem chorych kolegów i koleżanek?	
Czy wykonywałeś/aś w szkole jakiegokolwiek inne zadania?			

Co robisz w wolnym czasie?

Czy jesteś członkiem organizacji lub stowarzyszenia? (kluby sportowe, harcerstwo, organizacje chrześcijańskie lub religijne, organizacje związane z ochroną przyrody, fundacje udzielające pomocy itp.)?		Czy działasz jako pomocnik/wolontariusz w swoim sąsiedztwie (np. pomagasz sąsiadom, pomagasz dziadkom, należysz do Młodzieżowej OSP, zajmujesz się dziećmi sąsiadów itp.)	
TAK	NIE	TAK	NIE
Jeśli tak – jakimi zadaniami się zajmujesz? Dlaczego jesteś członkiem tej organizacji?		Jeśli tak – czym dokładnie się zajmujesz?	

Czy dorabiasz sobie w jakiś sposób? (pomoc w restauracji, prace sezonowe w rolnictwie, pomoc w firmie rodziców, opiekunka dziecięca itd.)		Czy masz hobby? (np. sport, majsterkowanie, wizyty w kinie/muzeum, koncerty muzyczne, technika, komputer, zwiedzanie miasta itd.)	
TAK	NIE	TAK	NIE
Jeśli tak – dlaczego wybrałeś/aś właśnie takie zajęcia?		Jeśli tak – co to za hobby i co Cię w nim pociąga?	

Spójrz na wypisane przez siebie działania. Jakie zainteresowania mogą kryć się za tym, że dane zajęcia podejmujesz? Pamiętaj, nawet jeśli decydujesz się robić coś niekoniecznie z pasji, a jednak to działanie jest dla Ciebie OK, może wskazywać na Twoje potencjalne zainteresowania.

W szkole	
To robię	Zainteresowania, które za tym stoją:
Organizacje / stowarzyszenia	
To robię	Zainteresowania, które za tym stoją:
Jako pomocnik / wolontariusz	
To robię	Zainteresowania, które za tym stoją:
Praca dodatkowa	
To robię	Zainteresowania, które za tym stoją:
Hobby	
To robię	Zainteresowania, które za tym stoją:

Zainteresowania za moimi działaniami - B

Nie każdy umie tak od razu odpowiedzieć, czym się interesuje. Nie w każdym momencie życia też mamy coś, co możemy nazwać pasją. I to zupełnie normalne. Często jednak mimo tego jesteśmy w stanie znaleźć rzeczy, które robimy z różnych przyczyn i które lubimy (albo przynajmniej nam nie przeszkadzają). Zastanów się i wypisz minimum 15 rzeczy, które robisz i które są dla Ciebie OK. Każdą zapisz na osobnej linii przy rysunku poniżej (kolejne linie dorysuj sam/sama). Pomyśl o następujących kategoriach:

- wie, że robię to całkiem dobrze, więc zrobię jeśli trzeba (np. skonfiguruję nowy smartfon taty)
- inni uważają, że robię to dobrze i proszą mnie o to (np. wyznaczenie trasy na wycieczkę)
- robię to, bo to mój obowiązek, ale mi to nie przeszkadza (np. wyprowadzanie i tresura psa)
- (w szkole) mogę się uczyć tego przedmiotu, bo jest OK, nawet jeśli nie mam najwyższych ocen
- robię to, bo inni nie chcą / nie umieją, a ja daję radę i nie przeszkadza mi to (np. naprawa rowerów dla rodziny)

Zainteresowania za moimi działaniami - B

Spójrz na wypisane aktywności / działania. Które z nich mogą wskazywać na jakieś potencjalne zainteresowania? A może niektóre z nich mają coś wspólnego? Jeśli tak - czy ten element wspólny może sugerować pewne zainteresowania? Postaraj się wypisać minimum 3 hipotezy dotyczące swoich zainteresowań.

FAZA GRUPOWA

Odetnij teraz od swojej karty pracy część, na której wypisałeś/aś działania i oznacz ją symbolem (nie swoim imieniem) tak, żebyś mógł/mogła łatwo ją rozpoznać.

Za chwilę w grupie puścicie wszyscy swoje kartki "w obieg", zgodnie z ruchem wskazówek zegara.

Waszym zadaniem jest spojrzeć na każdą kartkę, która do Was dotrze, przejrzeć wypisane na niej czynności i zastanowić się, jakie zainteresowania pasują do wypisanych aktywności. Zapiszcie swoje skojarzenia i podajcie kartkę dalej do kolejnej osoby.

Gdy kartki wrócą już do właścicieli, każdy z Was będzie miał gotową "propozycję" swoich zainteresowań, z których będzie mógł/mogła wybrać te, które będzie chciał/a rozwijać czy też - po prostu sprawdzić

Nie mają na siebie pomysłu...

Tak, część uczniów nie ma zainteresowań, ponieważ brak im wystarczająco wielu doświadczeń, które pozwoliłyby im porównać różne czynności czy też swoje samopoczucie przy poszczególnych aktywnościach. Co więc mają zrobić? Po prostu - poszukać zainteresowań, popróbować nowych zajęć.

Nie jest to jednak takie proste. Przyczyna tych trudności jest związana najczęściej z jedną z trzech poniższych grup:

Dlatego też najlepiej zaproponować ćwiczenie, które:

- ma formę zabawy, w tym przypadku challenge (wyzwania), dlatego nie jest zagrażające dla uczniów
- obejmuje nie tylko uczniów, ale też osoby, które ich dobrze znają - co pozwala zdobyć dodatkową wiedzę o sobie
- przedstawia pewne propozycje, które są inspiracją lub też - pomocą w sytuacji braku pomysłu

#sniffchallenge

Bardzo możliwe, że nie znasz części swoich zainteresowań, ponieważ nie miałeś/aś okazji ich odkryć. Czas to zmienić 😊

PORA NA CHALLENGE!!!

Zastanów się, czego nowego możesz spróbować, czego dotąd nie robiłeś/aś. Wybierz minimum 3 opcje.

Następnie poproś swojego przyjaciela / przyjaciółkę, by również wybrał dla Ciebie 3 możliwości – niech wybiorą takie, w których wydaje im się, że się sprawdzisz i dobrze się będziesz czuł, mimo że będzie to dla Ciebie nowość.

O to samo poproś rodziców / wychowawcę / trenera.

Postaraj się wykonać każde zadanie jak najlepiej potrafisz.

Masz na to miesiąc.

Później oceń, na ile dobrze czułeś się przy tym zadaniu i co ewentualnie mogłoby Cię w nim zainteresować. Poniższa lista to tylko propozycja – zarówno Ty, jak i Twoi pomocnicy mogą dopisać inne zadanie

#sniffchallenge

Lista propozycji:

Proponowane zadanie / działanie	Mój wybór	Wybór przyjaciela / przyjaciółki	Wybór rodziców
W SZKOLE			
Udział w zajęciach sportowych z ...			
Udział w zajęciach kółka przedmiotowego z...			
Udział w przedstawieniu szkolnym ...			
Przejęcie w klasie następującego obowiązku: ...			
Zgłoszenie się do zadania dodatkowego z przedmiotu...			
Pomoc innemu uczniowi w zakresie:			
Inne:			
Inne:			
Inne:			
POZA SZKOŁĄ			
Udział w akcji społecznej:			
Pomoc sąsiadom w zakresie:			
Pomoc rodzinie w zakresie:			
Zajęcia w ogrodzie / sadzie / na polu:			
Wykonanie zadania w firmie członka rodziny / znajomego:			
Udział w zajęciach popołudniowych z...:			
Wypróbowanie nowego hobby (np. próba stworzenia modelu samolotu, napisania krótkiego opowiadania, przejścia przez gry związane z programowaniem itp.)			
Inne:			
Inne:			
Inne:			

#sniffchallenge

Wpisz tutaj nowe zadania/działania, które wykonałeś/aś. Następnie oceń na skali 1-10 na ile się one tobie podobały, jak dobrze czułeś się podczas ich wykonywania. Zapisz, co w tych zadaniach było lub mogłoby być dla Ciebie interesujące

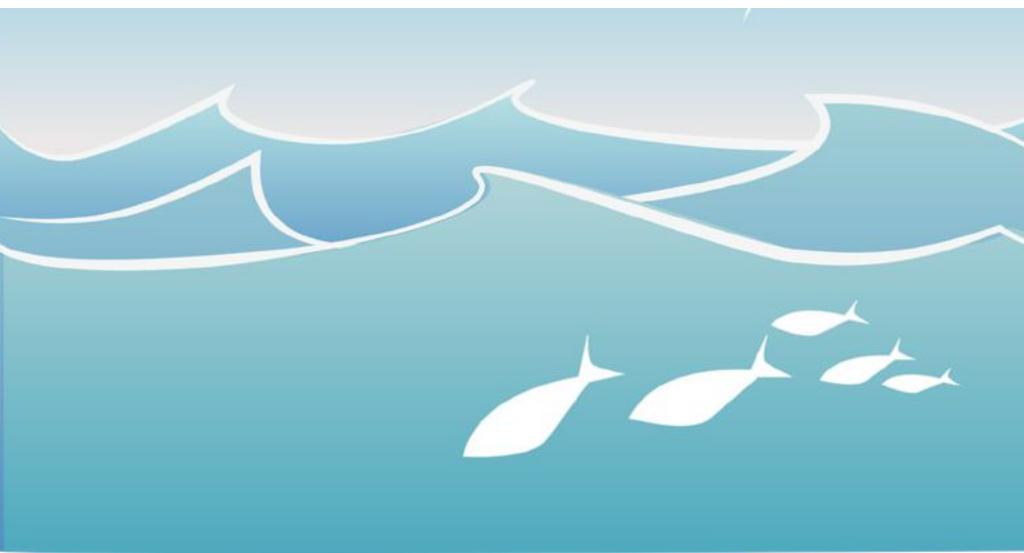
Jakie zainteresowania chcesz rozwijać? W jaki sposób (przy jakich zadaniach w szkole i poza nią) możesz je rozwijać?

#sniffchallenge

Przykładowa lista hobby, które można zaproponować w ramach challenge:

- wspinaczka górską
- gra w piłkę nożną
- malowanie artystyczne
- hodowla zwierząt
- wędkarstwo
- żeglowanie
- kolekcjonowanie monet/znaczków
- majsterkowanie
- gotowanie
- elektronika
- szycie
- hodowanie tropikalnych rybek
- praca przy samochodzie
- fotografia
- gra na instrumentach muzycznych
- ogrodnictwo
- gry karciane/planszówki
- radio amatorskie
- ćwiczenia gimnastyczne/aerobik
- rozwiązywanie krzyżówek
- taniec
- astronomia
- praca w drewnie
- wyścigi samochodowe
- garncarstwo
- wytwarzanie mebli
- sklejanie modeli

Pomysł na doradztwo zawodowe

Doradztwo zawodowe to dziedzina, która podlega nieustannym modyfikacjom. Trudno oprzeć się w tej pracy na narzędziach stworzonych 20-30 lat temu. Odbiorcy zbyt się zmienili - dzisiejsza młodzież ma inne potrzeby. Zmieniła się również rzeczywistość, a wraz z nią rynek pracy czy wymagania wobec przyszłych pracowników.

Nie chodzi o to, aby odrzucać wszystkie narzędzia doradcze, stworzone przed laty, lecz o to, by mądrze je wykorzystać. I wdrożyć poza tym innowacyjne podejście i rozwiązania dopasowane do współczesnych uczniów.

Przedstawiona pokrótce metoda pracy wokół zainteresowań jest przykładem tego, w jaki sposób doradca może skutecznie działać w pracy z młodzieżą. Jest to jednak wycinek z olbrzymiego obszaru związanego z doradztwem zawodowy.

Studiuj z nami!

Wszystkich doradców oraz wychowawców / nauczycieli, którzy chcą dowiedzieć się, jak w praktyczny i innowacyjny sposób wspierać uczniów w wyborze dalszej ścieżki edukacyjno - zawodowej, zapraszamy na wyjątkowe, autorskie Studia Podyplomowe - Doradztwo Zawodowe - organizowane w Poznaniu. Publikacja jest częścią materiałów, przekazywanych uczestnikom Studiów Podyplomowych. **Wejdź na stronę, zapoznaj się ze szczegółami i zdobądź nowe uprawnienia!**

www.progresfera.edu.pl/studia-podyplomowe